

Universiteit
Leiden
The Netherlands

Geloof in Tsjechoslowakije

Mollet, I.

Citation

Mollet, I. (1993). Geloof in Tsjechoslowakije. *Bestuurskundige Berichten*, 8(1), 6-7. Retrieved from <http://hdl.handle.net/1887.1/item:3233629>

Version: Publisher's Version

License: [Creative Commons CC BY-NC-ND 4.0 license](https://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/4.0/)

Downloaded from: <http://hdl.handle.net/1887.1/item:3233629>

Note: To cite this publication please use the final published version (if applicable).

Geloof in Tsjechoslowakije

De Bestuurskundige Interfacultaire vereniging Leiden vertoefde van vier tot tien oktober in Praag voor een studiereis. Het thema van deze reis was de scheiding van Tsjechoslowakije in de twee onafhankelijke staten Tsjechië en Slowakije. Over dit zelfde onderwerp zal dit artikel gaan. Geloof behalve Klaus en Meciar, ook de bevolking in de scheiding?

Ilse Mollet

Verkiezingen en verwijten

Op vijf en zes juni 1992 zijn er in Tsjechoslowakije verkiezingen gehouden. De winnende partijen waren de Beweging voor een Democratisch Slowakije (HZDS) van Vladimir Meciar, en in Tsjechië de Democratische Burgerpartij (ODS) van Václav Klaus.

Minister van Financiën Klaus was door Havel benoemd tot formateur van een nieuwe federale regering. Het was echter vrijwel onvermijdbaar dat de eerste ronde van de formatiegesprekken tussen Klaus en Meciar zou mislukken. Ze staan namelijk vooral op economisch gebied lijnrecht tegenover elkaar. Klaus is de vader van het massale privatiseringsproces, terwijl Meciar juist pleit voor overheidssubsidies voor noodlijdende bedrijven. Wat Klaus verweten wordt, is dat hij onvoldoende rekening heeft gehouden met het feit dat zijn saneringsbeleid in het economisch zwakkere Slowakije harder is aangekomen dan in het economisch sterkere Tsjechië. In Tsjechië is de moderne industrie gevestigd, terwijl

Slowakije vooral verouderde zware industrie heeft. Meciar wil het tempo van de economische hervormingen terugschroeven, omdat de invoering van de vrije-markteconomie in Slowakije gepaard gaat met zeer grote werkloosheid. In Slowakije is de werkloosheid twaalf procent, terwijl deze in Tsjechië slechts vier procent bedraagt.

Verschillen

Er bestaan echter niet alleen economische verschillen tussen de twee landsdelen, ook hun geschiedenis verschilt enigszins. Slowakije heeft jarenlang onder bewind gestaan van het Hongaarse deel van de Habsburgse Dubbelmonarchie en heeft nooit kans gehad om haar eigen identiteit te uiten, aangezien de Hongaren een drastische magyarisering doorvoerden. Tsjechië (Bohemen en Moravië) stond onder bewind van het Oostenrijkse deel van de monarchie en had het iets minder zwaar. Binnen Tsjechoslowakije, dat vanuit Praag centralistisch geregeerd werd, heeft Slowakije zich altijd achtergesteld gevoeld. Al deze factoren zijn oorzaak van de nationalistische gevoelens die nu in Slowakije opleven.

Scheiden

De Beweging voor een Democratisch Slowakije streeft naar meer autonomie voor Slowakije. De HZDS streeft naar een confederatie van twee soevereine staten. Klaus was echter voorstander van een federale staat, maar toen bleek dat Meciar aan zijn standpunten vasthield en hij zelf zijn economische idealen niet wilde laten varen, stelde hij volledige onafhankelijkheid voor. Op 20 juni is er een accord bereikt over een vreedzame scheiding van

Tsjechoslowakije langs constitutionele weg. De nationale parlementen zouden voor 30 september tot een beslissing moeten komen over de opdeling van Tsjechoslowakije. Op 23 juli hebben Klaus en Meciar in Bratislava opnieuw een accord bereikt over de beëindiging van de federale staat. Ze willen een constitutioneel wetsvoorstel over de ontbinding van de federatie aan het federaal parlement ter goedkeuring voorleggen, evenals over de verdeling van het federale eigendom. Op 26 augustus is besloten dat met ingang van 1 januari 1993 de federale staat Tsjechoslowakije zal ophouden te bestaan. Het is de bedoeling dat de overgang geleidelijk zal verlopen.

Geloof in de scheiding

Uit opiniepeilingen onder de bevolking blijkt dat zestien procent van de bevolking in Slowakije, twintig procent in Bohemen en elf procent in Moravië voor een splitsing in twee volledig onafhankelijke staten is. In Slowakije is dertig procent van de burgers voor een confederatie, in Bohemen en Moravië gemiddeld slechts drie procent. In Bohemen en Moravië geeft 38% van de bevolking de voorkeur aan een eenheidsstaat, terwijl in Slowakije dat maar door

Slowakije heeft zich binnen Tsjechoslowakije altijd achtergesteld gevoeld.

veertien procent geprefereerd wordt. De voorkeursverdeling is dus zeer gecompliceerd. Dit is een van de redenen waarom er geen referendum, zoals Havel had gewild, is gehouden. Het is dus maar de vraag of de meerderheid van de bevolking gelooft in de scheiding.

Velen die wij in Praag gesproken hebben, zetten er grote vraagtekens bij of de scheiding een goed doordachte rationele keuze is. Is het wel mogelijk een overheid in tweeën te delen? En is het niet verschrikkelijk irrationeel om aan de ene kant aansluiting bij de Europese Gemeenschap te zoeken en aan de andere kant jezelf in tweeën te delen? Er zijn duizend-en-één problemen die kunnen ontstaan, waarvan lang niet alle te voorzien zijn. Bovendien is het politieke bewustzijn in Tsjechoslowakije niet erg hoog. Het is de vraag of er wel genoeg capabele mensen zijn om de twee onafhankelijke staten te regeren. Dat moet de toekomst echter leren. Δ

Het milieu degradeert. Door de steeds verdergaande maatschappelijke, economische en industriële ontwikkelingen dreigt het leefmilieu in gevaarlijk vaarwater te komen. Het dreigt zelfs kopje onder te gaan als er geen drastische maatregelen genomen worden. Er is een duurzame ontwikkeling nodig: een ontwikkeling die voorziet in de behoeften van de huidige generatie zonder de mogelijkheden van toekomstige generaties om in hun behoeften te voorzien, aan te tasten.

De vrouw als hoedster van het milieu over vrouwen, milieu en ontwikkeling in de Derde Wereld

Jurian Edelenbos

Ecofeminisme

In de beleidsmaatregelen ten gunste van het milieu in ontwikkelingslanden worden vrouwen nogal eens buitenspel gezet. Er wordt teveel nadruk gelegd op technische aspecten van het milieu. In dit artikel zal ik proberen aan te tonen dat vrouwen, milieu en ontwikkeling in de Derde Wereld communicerende vaten zijn: je kan

niet om de positie van vrouwen heen als je je bezighoudt met mondiale milieuvraagstukken.

Zijn vrouwen van nature meer verbonden met de natuur dan mannen? Een stroming die expliciet de vrouwenemancipatie en de milieuproblematiek met elkaar verbindt, en algemeen erkent dat er een verband bestaat tussen de positie van vrouwen en milieubeheer is het *ecofeminisme*.

„Vrouwen en natuur, het spirituele en intuïtieve, de vruchtbaarheid en emotionaliteit, staan tegenover man en cultuur.” Binnen deze stroming wordt er voor gekozen de koppeling vrouw-natuur niet te doorbreken, maar deze ook niet toe te laten in de mannelijke cultuur. Met andere woorden: mannen worden door vrouwen niet toegelaten in het milieudebat. „Men moet in plaats daarvan de kennis en ervaring van